



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 44/03-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2003 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. Ž., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. G. Z., B., vo veci porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivý súd podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach v konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24 C 277/98 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 19 Co 176/01 a takto

r o z h o d o l:

Sťažnosť JUDr. M. Ž. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 31. októbra 2002 doručené podanie JUDr. M. Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. G. Z., B., ktoré bolo označené ako „Sťažnosť proti porušovaniu základných práv a slobôd a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich

z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 Ústavy SR“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľka namietla porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivý súd podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) v konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 24 C 277/98 a na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 19 Co 176/01.

Podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces vrátane práva na spravodlivý súd tak, že okresný súd a krajský súd nerozhodli o jej nároku na odmenu za právnu pomoc podľa zákonného predpisu, nerešpektovali procesné predpisy pri hodnotení dôkazov [§ 132 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] a neodôvodnili rozsudky v súlade s § 157 ods. 2 a 3 OSP.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava V v konaní o veci vedenej pod sp. zn. 24 C 277/97 (správne má byť 24 C 277/98) a Krajský súd v Bratislave v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 19 Co 176/01 porušili právo sťažovateľky JUDr. M. Ž. na poskytnutie súdnej ochrany v zmysle zákonného predpisu pri uplatnení svojho práva na odmenu za poskytnutú právnu pomoc zaručenej v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nerešpektovaním procesných predpisov pri hodnotení dôkazov a toho, čo v konaní vyšlo najavo, podľa § 132 OSP, neodôvodnením rozsudkov v súlade s § 157 ods. 2 a 3 OSP a právo na spravodlivý súd podľa časti III čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach... .

Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 19 Co 176/01-166 zo dňa 30. apríla 2002 a rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 24 C 277/97-105 zo dňa 11. 9. 2000 zrušuje a vec vracia Okresnému súde Bratislava V na

d'alšie konanie a rozhodnutie. Porušovatelia základného práva sú povinní sťažovateľke zaplatiť náhradu trov tohto konania.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (aj sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Medzi predpoklady konania, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, patrí aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo stabilnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo. Za zjavne neopodstatnenú je preto možné považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

Sťažovateľka tvrdí, že bolo porušené jej právo na súdnu ochranu, pretože okresný súd a krajský súd nechránili a negarantovali základné práva sťažovateľky podľa zákonného predpisu pri uplatnení jej práva na odmenu za poskytnutú právnu pomoc. Súčasne

sťažovateľka namietala nerešpektovanie vyhodnotenia dôkazov podľa § 132 OSP a neodôvodnenie rozsudkov v súlade s § 157 ods. 2 a 3 OSP.

Podrobnejšie odôvodnenie porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj ostatných namietaných práv) sťažovateľka rozviedla v sťažnosti v rovnakom rozsahu, ako to už urobila pred všeobecnými súdmi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Právo na prístup k súdnej ochrane však nemá absolútnu povahu. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane a k súdu ako orgánu verejnej moci, ktorý vykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ústavy. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe (právnickej aj fyzickej) umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) právo na súdnu ochranu sa však nestotožňuje s procesným úspechom.

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprocessnoprávných princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprocessné princípy (II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu neznamena nielen právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Právo sťažovateľky na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Ústavný súd zhodne s Európskym súdom pre ľudské práva však neskúma, či sú dôvody uvedené v rozhodnutí vecne správne (*Van de Hurk v. Holandsko* z 19. apríla 1994, A, č. 288, § 61, správa Komisie vo veci *Fouquet v. Francúzsko*, Recueil I/1996, s. 29). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrárny.

Z predložených rozsudkov ústavný súd zistil, že okresný súd aj krajský súd podrobne odôvodnili svoje rozsudky. V rozsudkoch sú uvedené skutkové okolnosti sporu, vyhodnotenie dokazovania a právne posúdenie sporu.

Okresný súd založil zamietavý výrok rozsudku na tom, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno najmä preto, že nepredložila písomnú zmluvu o právnej pomoci a iným spôsobom nepreukázala opodstatnenosť svojho nároku na odmenu za právnu pomoc (s. 5 a 6 rozsudku okresného súdu). Odôvodnenie obsahuje nielen hodnotiace úvahy, ale aj ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, z ktorých vychádzal okresný súd (§ 157 ods. 2 OSP).

Krajský súd ako odvolací súd sa v celom rozsahu vyrovnal s odvolacími námietkami sťažovateľky (s. 5 a 6 rozsudku krajského súdu).

Ústavný súd z uvedených dôvodov uzavrel, že označené rozsudky okresného súdu a krajského súdu neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov (čl. 46 až 50 ústavy).

Sťažovateľka namietla porušenie základného práva na súdnu ochranu takým postupom okresného súdu a krajského súdu, ktorý zjavne nie je v príčinnej súvislosti so

žiadnym porušovaním základných práv. Sťažovateľka bola žalobkyňou v označenom spore, všeobecné súdy v jej veci konali a rozhodli, svoje rozhodnutia náležite odôvodnili na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľka, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Ústavný súd, vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predložených rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, z právnych východísk a záverov, odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú v celom rozsahu namietaného porušenia základných práv, t. j. aj v rozsahu tvrdení o porušení práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 medzinárodného paktu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2003